

Viskweek in Nederland - de visie van LNV

Arjo Rothuis, Sr. Beleidsmedewerker Directie Visserij

Het Productschap Vis constateert¹ dat er in Nederland voldoende potentie is om de visproductie fors uit te breiden. Daar staat tegenover dat volgens de Dierenbescherming uitbreiding van de viskweek niet gewenst is omdat onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig is m.b.t. welzijnsaspecten. Hiermee wil ik maar aangeven dat niet iedereen dezelfde mening heeft over de visteelt in Nederland. De overheid heeft als taak bij het formuleren van beleid rekening te houden met verschillende belangen en visies.

Meerdere overheden

In het vorige nummer van Aquacultuur heeft Wim van Eijk² een artikel geschreven waarin hij het overheidsbeleid ten aanzien van de viskweek analyseert. Ik wil hier graag nader op ingaan. Allereerst is het belangrijk te constateren dat er verschillende overheden zijn met ieder een specifieke rol. Denk aan lokale overheden zoals gemeenten en waterschappen die vergunningen afgeven voor de vestiging van een viskwekerij of voor het onttrekken (of lozen) van oppervlakte- of grondwater. Vaak hebben provinciale overheden hier ook een rol. Daarnaast is er de Rijksoverheid. Als het gaat om

aquacultuurbeleid dan is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hiervoor verantwoordelijk. Maar ook ministeries als VROM en Verkeer & Waterstaat kunnen beleid ontwikkelen wat op enig moment gevolgen kan hebben voor de aquacultuursector.

Wat wil LNV met de aquacultuur?

Begin 2004 heeft Minister Veerman een nota naar de Tweede Kamer gestuurd over de viskweek. In het kort komt het erop neer dat hij groei van de viskweek in Nederland mogelijk wil maken. Dat betekent enerzijds een faciliterende opstelling richting de sector (wegnemen van onnodige knelpunten en belemmeringen), maar anderzijds (vanuit de publieke verantwoordelijkheid van LNV) het stellen van duidelijke randvoorwaarden en het zorgdragen voor handhaving daarvan. Hierbij is van belang dat de aquacultuursector zich in een internationale context ontwikkelt. Dit vraagt om geharmoniseerde markt condities ("level playing field"). Met het oog daarop wil LNV zich actief inzetten voor Europees beleid (c.q. regelgeving) ten aanzien van maatschappelijk noodzakelijk geachte randvoorwaarden. Inmiddels zijn er (nationaal) een aantal initiatieven genomen of zijn in ontwikkeling.

Zo is er een subsidieregeling voor innovatieve aquacultuurprojecten opgesteld, is er onderzoek in gang gezet o.a. naar dierenwelzijn in intensieve vishouderijsystemen, wordt er een risicoanalyse verricht door de Voedsel en Waren Autoriteit van de visketen, en wordt er gewerkt aan een protocol wat het mogelijk zal maken nieuwe soorten tijdelijk op een experimentele basis te gaan kweken.

Innovatieplatform

Ook heeft de Minister het Innovatie Platform Aquacultuur (IPA) opgericht. Dit platform heeft als doelstelling sturing te geven aan de totstandkoming van een innovatieklimaat, waarbinnen de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in Nederland plaatsvindt en die bijdraagt aan de economische ontwikkeling zowel op het land als in de kustgebieden. Het IPA beschikt over een werkbudget van €50.000, bedoeld voor apparaatuitgaven, het organiseren van workshops etc. Het beschikt niet over subsidiegelden en is niet betrokken bij de beoordeling van projecten die in het kader van de subsidieregeling Aquacultuur zijn ingediend. De speerpunten benoemd door het IPA zijn:

- *Duurzaamheid in de viskweek.* Met name het verder ontwikkelen van recirculatiesystemen waarmee een vis op land op een duurzame wijze geproduceerd kan worden, met aandacht voor dierenwelzijn, diergezondheid, en kwaliteitsaspecten van vis. Op termijn zal de sector voldoende kritische massa moeten bereiken om daadwerkelijk een alternatief te vormen voor wildvangst.
- Meer aandacht voor de (wensen van de) consument, waarbij de nadruk gelegd wordt op een meer marktgerichte i.p.v. aanbodgerichte benadering
- Alternatieven voor het *invangen van mosselzaad* op geschikte substraten en installaties;
- Verzaaien van *kokkelbroed* op kweekpercelen;

Inmiddels heeft het IPA verschillende workshops georganiseerd om initiatieven op het gebied van mosselzaadinvang en mosselhangcultuur te helpen realiseren. Ook is een workshop gehouden over het thema 'financiering van aquacultuurprojecten'. In opdracht van het platform heeft het Expertisecentrum van LNV een studie uitgevoerd naar de ontwikkeling van de aquacultuur in een aantal Europese landen.

Plannen van IPA voor 2005

Voor 2005 staan de volgende activiteiten op het programma:

- Bijeenkomst visteeltonderzoek
- Workshop visserijketen
- Workshop biologische basisinformatie schelpdierenkweek
- Workshop waterzuivering in de visteelt
- Het adopteren van een beperkt aantal innovatie projecten
- Het verkennen van de mogelijkheden voor een Investeringsfonds aquacultuur
- Internationale verkenning uitbreiden naar recente innovaties

Er is een informatiemap met daarin verslagen van de workshops en de verkenning van het EC-LNV beschikbaar via het secretariaat van het IPA (070-3785361).

Het bovengenoemd maakt duidelijk dat LNV serieus werk maakt van aquacultuur. Tegelijkertijd doet de Minister van LNV uitdrukkelijk een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere overheden. Een voorbeeld hiervan is de invoering van welzijnsvriendelijke dodingmethoden voor paling en meerval waarvoor LNV de sector aanspreekt op haar eigen verantwoordelijkheid. Ook de invoering van een gedragscode is een goed voorbeeld.

Literatuur

- 1 W.H.B.J. van Eijk (2001). Beleidsnota Viskweek
- 2 W. van Eijk (2004). De viskweek en de overheid in de nabije toekomst (Aquacultuur 5, okt. 2004)